

il-Bidnija

u s-Sagra Familja

Il-Bidnija jew inkella Hal Dragu huwa villaġġ rurali fin-naħa ta' fuq ta' Malta, jiġifieri villaġġ fil-kampanja, imdawwar bl-għelieqi, xaghri u widien li huma uniċi ġewwa il-gżira Maltija. Dan ir-raħal ckeġken huwa it-tieni l-iżgħar raħal ɡo Malta wara l-Imdina b'popolazzjoni li tammonta għal tlet mijja u tmien persuni bi statistika maħruġa l-aħħar fis-sena 2008.

Il-kelma Bidnija ħarġet mil-kliem 'Siġar taż-żebbuġ tal-Bidni', b'għelieqi kbar taż-żebbuġ li jinsabu ɡo dar-raħal li jmorru lura fiż-żmien sa 5,000 sena ilu. Dawn s-siġar u l-madwar huma prottetti bil-liġi. Minn dawn is-siġar jinħadem iż-żejt taż-żebbuġa.

Il-Bidnija jinsab bejn żewġ widien kbar, 'Wied Qannotta' u 'Wied il-Pwales', kif ukoll jestendi għal widien żgħar oħra li jdawru dan il-post. Il-maġġoranza tan-nies li joqgħodu fil-Bidnija huma l-istess familji tar-raħħala bdiewa li dejjem abitaw dal-post. Infatti nistgħu nġhidu li l-għelieqi huma kollha ta' dawn ir-raħħala, iżda llum qed tiżdied id-drawwa li nies oħra qed imorru joqgħodu l-Bidnija biex igawdu il-kwiet u l-ġabra li dar-raħal kapaci joffri.

Konsegwenza taċ-ċokon ta' dan ir-raħal, hawn ma nsibux kunsill lokali li jmexxi dal-post. Għal żmien twil dar-raħal kien jaġħmel parti mil-Mosta biss, għal daqstant illum il-gurnata l-

Bidnija huwa maqsum f'żewġ partiji-et, parti taqa' taht il-kunsill tal-Mosta u l-parti lohra taht il-kunsill ta' San Pawl il-Baħar. Dan iżda mhux l-istess japplika dwar parroċċa, fejn il-Bidnija jaqa' taht il-Parroċċa ta' Santa Marija tal-Mosta.

*Pittura titolari tas-Sagra Familja.
Impittra minn Ġanni Vella.*

Dal-post ċkejken iżda helu huwa popolari hafna għall-irkib taż-żwiemel. X'hemm isbaħ minn dawra fuq żiemel qalb il-ħdura u n-natura li joffri dar-raħal? Hawn insibu ukoll klabb tal-isparar tal-ħamiem kif ukoll restorant wiehed li jispeċjalizza fit-tisjir tal-fenek, platt tipiku Malti.

Skrizzjoni 'IMI', xogħol fil-hadid fil-bieb prinċipali tal-Knisja tal-Bidnija.

Ġewwa l-Bidnija nsibu knisja żgħira ddedikata lis-Sagra Familja, fejn il-festa bil-purċissjoni li ddu madwar it-toroq tiġi ċelebrata fit-tielet Ħadd ta' Lulju. Din il-knisja giet iddizinjata minn Mastru Salvu Zahra fl-1920 u nbriet fil-post mir-raħhala stess f'għamla tonda tixbah lil dik ta' Sarria fil-Furjana, bi tmien twieqi fit-tambur, koppel u lanterna. Din il-knisja

Triq is-Sagra Familja: it-triq prinċipali tal-Bidnija.

ma damitx wisq biex tinbena, infatti bil-ħeġġa ta' dawn ir-raħhala rnextielhom jibnuha f'sentejn biss kif ukoll kull familja irregalat xi għamara biex ikunu jistgħu iżejnuha. Din giet imbierka mill-Isqof Mauro Caruana. Bnewlha kampnar wiehed fil-faċċata u għandu statwa li tirrapreżenta lill-fidi fuq nett.

Fuq ġewwa nsibu artal wiehed bil-kwadru titolari tas-Sagra Familja warajh. Insibu wkoll kwadru tal-Madonna tar-Rużarju fuq ix-xel-lug u maġembu kwadru ieħor tal-Kurċifiss. Dawn il-pitturi huma kollha xogħol tal-pittur bravu Ġanni Vella. Insibu ukoll żewġ statwi go din il-knisja. L-ewwel waħda hija dik tal-Qalb ta' Ġesù, li hallas għaliha l-Konti tal-Wardija u hadimha l-iskultur Spiteri Sacco. L-oħra hija l-istatwa titolari tas-Sagra Familja xogħol tal-Għawdx Mikiel Camilleri Cauchi u hallas għaliha s-Sur Anġlu Galea. Din iżżanżnet fl-10 ta' Lulju tal-1977 u tagħti lemħa lill-istatwa tas-Sagra Familja l-antika li kien hemm fil-kazin tas-Sagra Familja ġewwa l-Kalkara u li sfortunatament inqerdet bil-gwerra. Il-vara titolari giet mbierka mil-Arċipriet tal-Mosta Mons. Bartolomeo Bezzina fl-1977 u ħarġet għall-ewwel darba purċissjoni mat-toroq tal-Bidnija dak inhar stess.

Sfortunatament f'Novembru tal-1954 sajjetta laqtet il-koppla u l-lanterna ta' din il-knisja u b'konsegwenza t'hekk ġarrbet ħsarat kbar tant li kellhom jerggħu jiġu rrestawrati u jinbnew mill-ġdid. Fl-1977 l-istatwa tal-fidi li tinsab fuq il-kampnar kienet tmermet u għalhekk iddecidew li jaħdmu oħra replika, din id-darba xogħol l-istatwarju Marco Montebello.

Etienne Camilleri

Żgħażuġ Mosti ta' 24 sena li jahdem bhala *System Administrator* f'kumpanija internazzjonali. Bhala passatemp ihobb hafna r-riċerka fuq affarijiet storiċi, speċjalment fejn jirrigwardja r-raħal tal-Mosta u t-tradizzjonijiet tiegħu. Huwa qed jistudja s-sassofonu bhala al-lev mal-Banda Sagra Familja.

*L-istatwa tas-Sagra Familja.
Xogħol Michael Camilleri Cauchi fl-1977.*

Illum din il-festa qegħdha tikber bil-mod il-mod tant li żdied xi logħob tan-nar kemm tal-art u kemm tal-ajru kollhu maħdum mis-Socjetà Filarmonika Santa Marija tal-Mosta. Din l-istess Socjetà tiehu sehem permezz tal-banda ukoll.

Fis-snin disgħin il-banda tas-Socjetà Circolo San Giuseppe Filarmonika Sagra Familja tal-Kalkara kienet ukoll tiehu sehem permezz ta' servizz muzikali go dan ir-raħal ċkejken.